

THEMA 1: JIJ EN IK

LES 2: Duivelshanden

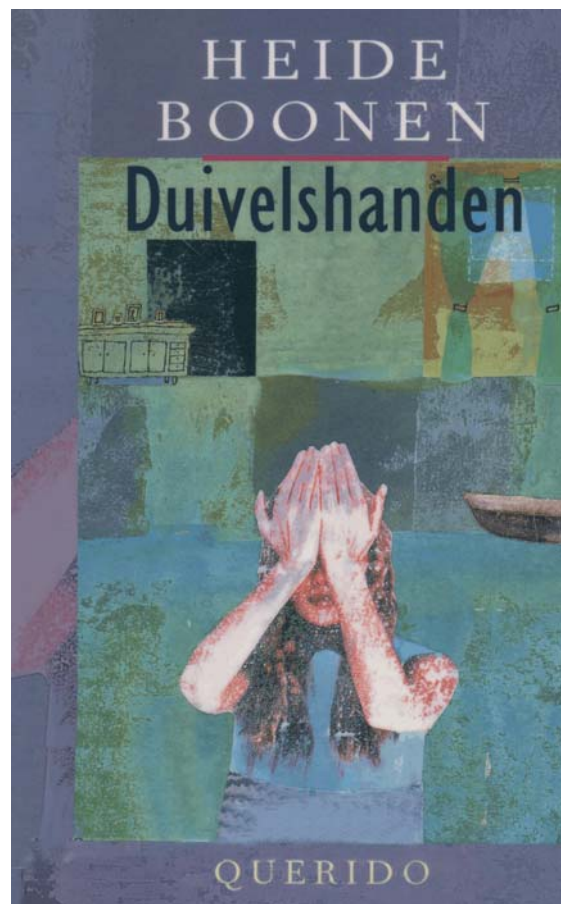
Je leert je mening geven over het karakter van de personages in een verhaal. Je zoekt bewijzen voor je mening in de tekst. Je gebruikt de leeskaart.

Manon is verhuisd van de stad naar het platteland. Op school wordt ze erg gepest. Als aan het begin van het nieuwe schooljaar de ellende opnieuw begint, slaan haar stoppen door. Ze verwondt een meisje uit haar klas dat eigenlijk niets met de pesters te maken heeft. Manon sluit zich op in haar kamer, ze weigert te eten en te praten. Haar vader geeft haar een schrift en daarin schrijft ze alles op wat er tijdens dat vreselijke schooljaar gebeurd is. Hieronder lees je twee bladzijden uit haar dagboek.

Ik stond steeds vaker alleen op de speelplaats, ik hield mijn ogen naar de grond gericht. Ik durfde niet op te kijken. Ik was er zeker van dat de hele school kon zien dat ik geen vriendjes had, dat iedereen me uitlachte. Daar heb je Manon, zeiden ze vast, stomme Manon, moet je haar daar zien staan. Ze heeft altijd hetzelfde truitje aan. En ze stinkt en ze heeft luizen. Niemand wil met haar spelen. Niemand wil haar. Ze had beter in de stad kunnen blijven. Dat soort dingen zeiden ze vast tegen elkaar.

5 Mama had mijn haar heel kort geknipt. Het stond zelfs wat overeind. Ze vond het grappig, een beetje ondeugend, zei ze. Ik vond het afschuwelijk. Als ik mezelf in de spiegel bekeek, vond ik mezelf lelijk. Hoe meer ik keek, hoe meer ik een hekel kreeg aan mezelf. Ik probeerde Snuiif weer voor me te winnen. Na school haastte ik me naar buiten en wachtte haar op, niet ver van haar huis. Ik moest wel op mijn hoede zijn, want soms was Queen bij haar of Kreng. Ik beloofde haar van alles, zelfs de armband van Tristan, als ze weer mijn beste vriendin wilde zijn. Ik maak-

10 15 20 25 30

35 begon te gaan, kon ik haar niet meer inhalen. Ik dacht dat het minder zou opvallen als ik in de buurt van Queen en Zwijs rondhing. Van ver zag niemand wat er precies gebeurde. Natuurlijk kreeg ik klappen.

40

Daar was ik intussen aan gewend geraakt. Een blauwe plek meer of minder, dat vond ik niet erg. Soms huilde ik wel, maar dat was omdat ik hoopte dat ze dan aardig voor me zouden worden. Een keer drukte Queen me tussen die warme borsten van haar. Ik werd misse-lijk en spuwde haar T-shirt onder.

Misschien moet de juf toch iets zijn opgevallen, want op een dag moest ik nablijven. Ze lachte naar me, maar haar ogen lachten niet mee. Ze heeft van die ogen die altijd droevig kijken. Ik zat aan mijn tafeltje en prutste aan de kauwgom die Paard eronder had geplakt. Ze kwam dichtbij me zitten en ik zag dat ze een ladder in haar kous had. Eerst vroeg ze hoe het met mama en de nieuwe baby ging en of ik blij was met mijn zusje. Ze vond het geboortekaartje heel erg mooi. Of ik het samen met mijn papa had gemaakt. Ik knikte en toen werd ze ernstig. Ze zei dat ik het de laatste tijd minder goed deed op school. Ze was verbaasd en teleurgesteld. Ik was toch goed begonnen. Ze had beter van me verwacht. Wat kunnen mij die stomme rekensommen ook schelen, dacht ik. En toen vroeg ze of ik al vrienden had gemaakt - ze keek me daarbij strak aan - en hoe ik aan al die schrammen en blauwe plekken kwam. Ik keek naar buiten, naar de kraaien die aan de andere kant van het speelplein op de muur zaten en naar het vliegtuig dat een witte streep trok in de lucht. Ik heb niets gezegd. Wat kon ik zeggen? Ik zou het allemaal maar erger maken voor mezelf.

De laatste keer dat ik bij Snuif thuis ben geweest, was haar tante op bezoek. Ze zei: hé, jij moet Manon zijn, jullie zijn beste vriendinnen, niet? Snuif staarde weer naar haar schoenen en beet op haar lip, dat deed ze altijd als ze zenuwachtig of verlegen was. Nee, zei ik, dat zijn we niet. Ik zal nooit vergeten hoe die tante naar me keek: alsof ik iets akeligs was, iets wat er beter niet kon zijn. Maar ik kon het haar toch

niet allemaal gaan uitleggen. Daarbij, Snuif wist wel wat ik bedoelde. Het was iets tussen haar en mij, daar had die tante niets mee te maken.

Ik ging naar Snuifs kamer, nam een boek van het rek en ging op haar bed liggen. Dat deden we wel vaker samen, vroeger, naast elkaar liggen lezen. Maar Snuif kwam niet. Ik hoorde haar met Kreng praten in de kamer ernaast, ik kon hen niet verstaan. Ik bleef wachten. Misschien hoopte ik wel dat ze vreselijke spijt had van alles. Ze zou weer beste vriendin met me willen zijn. En alles zou weer goed komen.

De deurbel ging en ik herkende de stem van Queen en de zware stap van Zwijn. Ik zat in de val. Ik durfde bijna niet meer te ademen, zo bang was ik. Ik moest maken dat ik wegkwam. Ik hoorde hen Krengs kamer binnengaan en deed de deur voorzichtig op een kier. De kust was veilig. Ik haastte me door de smalle gang. Maar de keukendeur stond wel open. Ik hoorde Snuifs moeder iets zeggen over Queen en Zwijn en dat ik altijd ruzie met hen had, en ook met Kreng. Alsof het allemaal mijn schuld was. En toen zei de tante: ja, ik vond het ook maar een vreemd kind. Net op dat moment stootte ik tegen de paraplubak, ik ben ook altijd zo onhandig. Ze keken allebei naar me, onder hun blik voelde ik me heel klein worden. Ik wil nooit meer een voet in dat huis zetten.

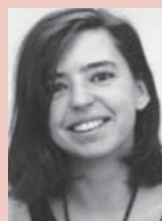
Soms heb ik het gevoel dat ik sinds we hier zijn komen wonen, elke dag een stukje kleiner ben geworden. Soms droom ik dat ik maar een speldenkopje groot ben, een blinkend puntje in een heel zwart vlak. En opeens is zelfs dat lichtpuntje er niet meer. Ik zoek en ik zoek, ik kan het niet vinden. En ik krijg het er steeds benauwder van. Dan word ik zwetend wakker. En soms droom ik dat muizen ons huis binnendringen en alle vloeren wegknagen.

Meer lezen?

Duivelshanden, Heide Boonen, Querido, 2001

Heide Boonen werd op 13 december 1966 in Ukkel (België) geboren. Tekenen kon Heide goed en dus besloot ze om aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent te gaan studeren. Daar moest ze een verhaal voor een tekenfilm bedenken en opeens kwamen er een heleboel verhalen in haar hoofd op. Zo is ze schrijfster geworden.

Heide werkt nu als vormgeefster voor de krant De Standaard. Zo af en toe werkt ze in opdracht als copywriter. Ze tekent ook nog altijd. Het schrijven van boeken doet ze in de tijd die overblijft. In haar boeken gaat het vooral om gevoelens: angst, eenzaamheid of jaloezie. Haar eerste boek *Mijn vingers zijn niet lang genoeg* verscheen in 1996. Twee jaar later schreef ze *Anna en Alexander*, dat door de Jongeren Jury genomineerd werd voor het beste jeugdboek. Met *Duivelshanden* won Heide de Boekenleeuw, de Vlaamse Gouden Griffel.

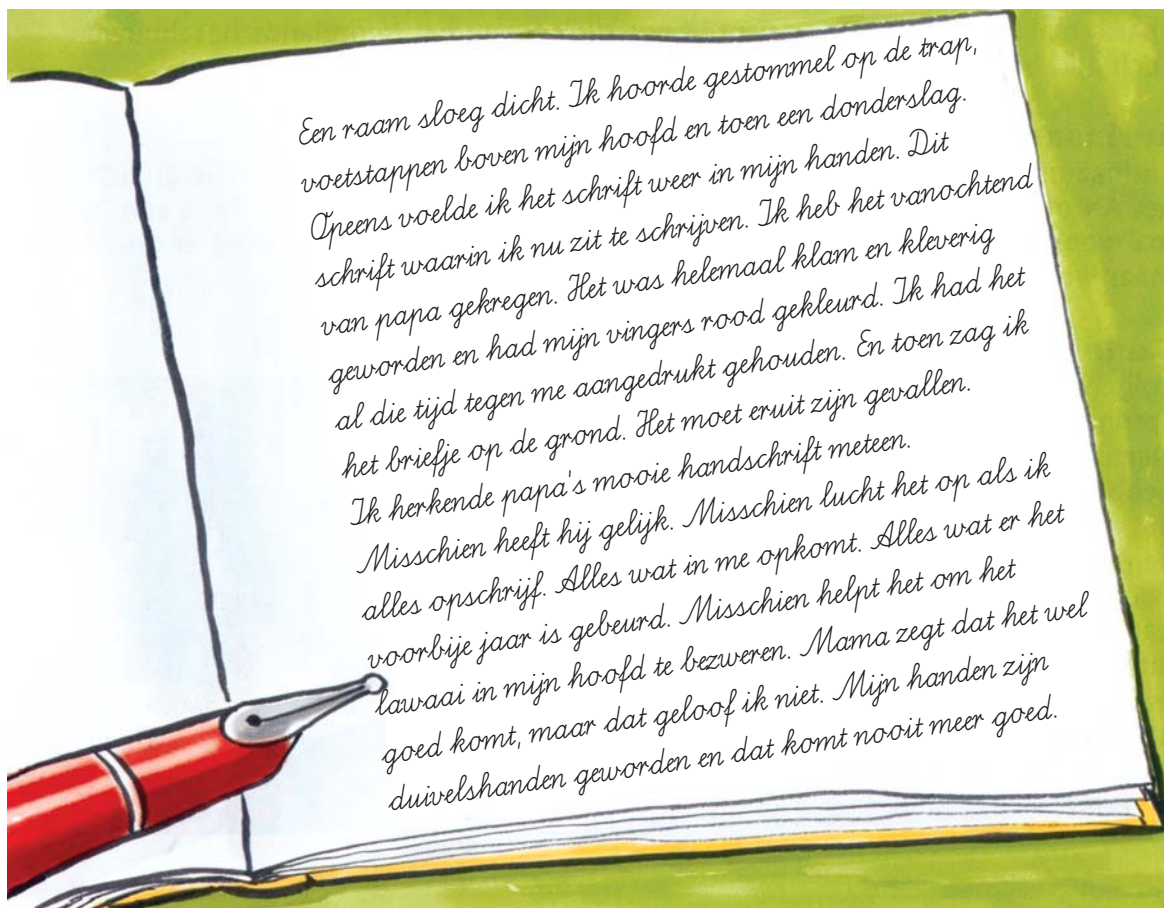
Heide woont samen met kinderboekenschrijver Ed Franck, zontje Seppe en de dove kat Brommertje in een groot huis aan de rand van Brussel.

Verzonden teksten (= fictie) gaan over dingen die niet echt gebeurd zijn, maar ze kunnen wel waarheden bevatten.

LES 4: Mijn klasdagboek

Je gebruikt de schrijfkaart om een dagboekfragment te schrijven. Je kiest tussen schrijven voor jezelf en schrijven voor klasgenoten

Meer lezen?
Duivelshanden, Heide Boonen, Querido, 2001

LES 5: Het Nederlands binnenstebuiten

Je leert de belangrijkste informatie in een tekst terugvinden. Die informatie kun je dan in verschillende schema's gieten.

NEDERLANDS
LITGEEVERIJ **averbode**

ZONNELAND Weekblad ISSN0049-8750
Gedrukt in België door Mercator Press. Deze uitgeverij onderscheidt de actie van ONAM, die het milieu wil beschermen door het optimale hergebruik van papier aan te moedigen. Dit tijdschrift heeft een grote documentaire waarde. Daarom roept het zijn lezers op het zoveel mogelijk te bewaren. De lezers die het blad niet bewaren, vragen wij het op milieuvriendelijke manier te verwijderen. Dat kan bijvoorbeeld via de daarvoor bestemde afvalcontainer voor papier en karton. Het tijdschrift wordt ook gedrukt op gerecycleerd papier. De levering van de producten die in dit nummer worden aangeboden, gebeurt normaal binnen de week na ontvangst van uw bestelling. Als het product in herdruk of uitverkoop is, wordt de koper hiervan op de hoogte gebracht. U hebt 7 werkdagen bedenktijd, indien u van de aankoop afziet, vragen wij u de zending in de originele verpakking en met een voldoende frankering terug te zenden naar Litgeverij Averbode, Postbus 54, B-3271 Averbode. De persoonlijke gegevens die door u verzonden worden, worden door Litgeverij Altona Averbode NV en Litgeverij Averbode NV, Abdijstraat 1, B-3271 Averbode, gebruikt om u op de hoogte te houden van hun activiteiten en uitgaans. Op eemondig verzoek kunt u uw gegevens bekijken en eventueel verbeteren. Onder voorbehoud van alle rechten. Overname uit ZONNELAND is alleen toegestaan met toestemming van de hoofdredactie. Niet-gevraagde manuscripten worden niet teruggezonden. Ondanks al onze inspanningen om aan de verplichtingen inzake het bezit van de rechten te voldoen, is het mogelijk dat bepaalde rechten ontbreken om te onbekend gebleven zijn. Wij stellen ons ter beschikking voor het oplossen van hun problemen. ZONNELAND Postbus 54, B-3271 Averbode. ZONNELAND is een publicatie van NV Litgeverij Averbode. Verantwoordelijke uitgever: J. Geerts. Algemeen directeur: R. Biemans. Adjunct Algemeen directeur: B. Dubois. Andere tijdschriften Litgeverij Averbode voor dezelfde leeftijd: Vlaamse Filmpjes (halfmaandelijkse verhaal), Samuel (gelooftijdschrift).

Inlichtingen:
LITGEEVERIJ AVERBODE,
POSTBUS 54, B-3271 AVERBODE.
TEL: +32 (0)13 78 01 11
FAX: +32 (0)13 77 33 11 (78 01 83)
PKX 000-025701-88
WWW.AVERBODE.COM

Schoolabonnementen België:
€ 9,- VOOR 4 MAANDEN
€ 26,- VOOR 1 JAAR.
POSTABONNEMENTEN BELGIË:
€ 40,- VOOR 1 JAAR.

Het Zonneland-team:
■ **Hoofdredacteur:**
Jan Lembrechts
■ **Adjunct-hoofdredacteur:**
Brigitte de Terwagne
■ **Coördinator:**
Kathleen Schuyten
■ **Eindredactie:**
Karolien Van Geldre, Fabian Louis
■ **Eindredactie Actua:**
Leo Brids, Bénédicte Delanghe
■ **Archivaris:**
Jos Bielen, Dominique Janssens
■ **Art Director:**
Guido Goris
■ **Adjunct Art Director:**
Catherine Bourgeois
■ **Vormgeving:**
Yves De Langhe

Mijn adres:
TOM
POSTBUS 54
B-3271 AVERBODE

ZONNELAND 28-2003

HET NEDERLANDS, EEN TAAL UIT DUIZEND...

- 3 Twintig miljoen gesprekspartners
- 4 Een grote taalfamilie
- 6 Een hoas, huus of huis?
- 8 Een taal leren
- 10 Gezocht: dood of levend
- 12 Een barbaars gebruik
- 14 Leentje buur

Nederlands binnenstebuiten

Hoe oud is het Nederlands?
Wordt het Nederlands ook buiten Europa gesproken?
Is Vlaams een dialect van het Nederlands?
Hoe leert men een taal?
Lees vlug verder en je vindt het antwoord op deze en nog veel meer andere vragen over je moedertaal!

Jullie hebben massaal gereageerd op de wedstrijd 'Mijn stem telt' die werd aangekondigd in Zonneland 2. Meer dan duizend gedichten kwamen binnen op de redactie. Het was ontzettend moeilijk om te kiezen, maar uiteindelijk hebben we de knoop doorgehakt. De winnaars van de eerste en de tweede prijs vind je op de poster in het midden van dit nummer. De andere 18 winnaars vind je op p. 2 van Zonneland 29.

Uit: Zonneland 28, 2003, Averbode

Iedere schrijver kiest zijn **tekstsoort** in functie van zijn bedoeling. Iedere tekstsoort heeft zijn eigen kenmerken.

teksten

- fictie (= verzonnen)
- non-fictie (= niet verzonnen)

LES 6: Duik je mee in de leesomgeving?

Je leert boeken kiezen waarvan de kans groot is dat je ze graag zult lezen.

Pardon, wat vertelt het colofon?

Kijk eens aandachtig naar de omslag van een boek. En naar de colofonbladzijde, binnenin. Het **colofon** vind je vooraan of achteraan in een boek. Het geeft ons heel wat extra informatie over het boek.

The diagram shows a yellow rectangular area representing a book's colophon page. Red lines connect labels to specific text on the page:

- de auteur** points to "Patrick Lagrou".
- de titel** points to "De poorten van Atlantis".
- de uitgever** points to "© 2003 Uitgeverij Clavis".
- de illustrator** points to "Omslagillustratie: Marijke Meersman".

Vijfde druk 2004
Patrick Lagrou
De poorten van Atlantis
© 2003 Uitgeverij Clavis, Hasselt - Amsterdam
Omslagillustratie: Marijke Meersman
Trefw.: walvispiraterij, milieuactivisme, Atlantis, oude beschavingen, magie
NUR 284
ISBN 978 90 448 0149 1 (hardback)
ISBN 978 90 448 0331 0 (paperback)
D/2003/4124/110
Alle rechten voorbehouden.
www.clavis.be

Naast de informatie die je gewoonlijk ook op de **omslag** van het boek vindt, lees je in het colofon ook nog een heleboel andere zaken.

- het **ISBN**: Elk boek dat in de wereld wordt uitgegeven, krijgt een eigen nummer: het ISBN. ISBN staat voor **Internationaal Standaard Boek Nummer**. Via dat nummer is een boek altijd te vinden.
De eerste drie cijfers van het ISBN geven aan in welk land het boek werd uitgegeven. De volgende twee cijfers leren je in welk taalgebied het is uitgegeven. Voor het Nederlands taalgebied is dat altijd 90. Daarna komt het nummer van de uitgeverij. Uitgeverij Clavis heeft nummer 448; uitgeverij Van In 306. Het vierde deel van het ISBN is het nummer van het boek. Bij 'De poorten van Atlantis' is dat 0149 of 0331. Het laatste cijfer is een controlecijfer. Zo controleert men of een ISBN niet verzonnen is. De letter X die soms een ISBN afsluit, is een Romeins cijfer. Het stelt het cijfer 10 voor.
- © of het **copyrightteken**: Dit symbool geeft aan dat de tekst eigendom is van de schrijver en dat niemand die tekst zomaar mag gebruiken. Hetzelfde geldt voor de illustraties en voor het boek in zijn geheel.
- Soms kom je nog andere zaken te weten. Het colofon hierboven verschafft de lezer ook nog informatie over het type omslag dat gebruikt werd. **Paperback** betekent letterlijk: een boek met een papieren achterkant. Het boek heeft dan een stevige omslag van dik papier. Wanneer de omslag gemaakt is uit hard karton, spreken we van een **hardback** of **hardcover**. Zulke boeken zijn meestal iets duurder.